

Előfizetési árak:

Helyben:
Egész évre 6 korona
Félévre 3
Vidéken:
Egész évre 12 korona.
Félévre 6
Egyes szám ára 1 kr. (2 fillér.)

UJ DEBRECZENI
FRISS UJSÁG
POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik:
mindennap
hétfőn és ünnepek után
való napon is.
Hirdetések díjszabása
szerint.
Egyes szám ára 1 kr. (2 fillér.)

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13. szám.
A lap szellemi részét illető közlemények ide küldendők.

Főszerkesztő:
SAS EDE.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13. szám.
Előfizetések, hirdetések és reklámközlemények itt vétetnek fel.

Kaucziószédelgő asszony. — Gyermekrabló sasok.

A gabonaárak.

Debreczen, decz. 21.

(K.) Az idei aratás befejezése után mezőgazdánk nagyrésze a gabonaárakat alacsonyoknak tartotta és így a termés egy részével tartózkodó álláspontot foglaltak el, a betakarított gabonamennyiség aránylag kis része került eladásra. Azóta azonban az árak nemhogy nem emelkedtek, hanem mullik el nap, hogy néhány fillérnyi hanyatlást nem mutatnának.

Üzletlenséget, vételkedv-hiányt jelentenek az összes európai piacokról, de fokozott mértékben konstatalható az minálunk. A kereskedővilág nem tud képet alkotni a jövőndő conjunkturát illetőleg, a malmok nem vásárolnak, mert egyfolytában az üzemszűkítő lejtőjén haladnak lefelé.

Hogy miért kell, hogy a mi vándorulatunkon belül a gabonaárak a külföldi árak paritásán alul álljanak, azon gazdák és kereskedők egyaránt török a fejüket. A mezőgazdák a határidő-üzletben keresik a baj kuforrását. Bécsben most mindenirányu szakkörök bevonásával kéthónapos ankettet tartottak a gabonahatáridő-üzlet megszabályozása czéljából. Azonban az ott elhangzott terjedelmes, a legszűkebb részletekbe menő dissertációkból megint csak az domborodott ki, hogy a mai fejlettség kereskedelemben a határidő-üzlet közzgazdaságilag fontos, az hozzá összeköttetésbe a távollevő piacokat és éppen az szabályozza az árakat, mert lehetlenné teszi, hogy az árak huzamosan alászálljanak, illetőleg emelkedjenek. Más rubrika alá tartozik természetesen az a kérdés, hogy az oda nem való elemek a tőzsdétől távolartassanak-e.

A kereskedők, malmok az ár-hanyatlás okának az őrlési forgalm megszüntetését állítják. Ezáltal ugyanis nem vagyunk azon helyzetben, hogy finomabb lisztjeinket kivihetnők, a mi egész lisztgyártásunkat megbénítja. A szerb buza pedig, a melyet azelőtt ezen czélból behoztunk, azonfelül most concurrentiát csinál azon piacokon, a hová azelőtt gabonánk egyrészt exportálhattuk.

A gabonaárakat illetőleg az európaiak mindinkább beleszoktak, hogy az amerikaiak dirigálják azokat. Egy ottani szaklap hetenkint új meg új készleteket

fedez föl. Argentiniában most folyik javában az aratás, ennek befejeztével február körül meg Indiában fognak aratni. Ezek pedig mind Európa éléstárává fognak kifejlődni.

Ezek ugyan nem kecsesgétére auspiciumok az árak emelkedésére. Azonban, hogy mit hoz a tavasz, arra biztosat senki sem merne állítani. Utóvégre a farkasszemenzésbe is belefáradnak gazdák és kereskedők egyaránt és a fogyasztók milliói azt semmiféle conjunctura kedvéért nem teszik, hogy kenyér után ne áhitozzanak.

Hosszu ideig hazánk vezető férfiai, törvényhozóink sem fogják — laissez faire, laissez passer — módjával törhetni gabonatermelyeink értékevaluatióját, meg kell, hogy találják a viszonyainkhoz mért intézkedéseket a gabonaárak szabályozásához.

Németországban az ötmárkás védvammal nem elégszenek meg, ezt még feljebb emelni óhajják. A francia parlamentben ép most tárgyalják a bon d'importationt, a mely hasonló előnyt fog biztosítani, mint a mi volt őrlési forgalmunk. Csak mi maradnánk tétlenül? Az őrlési forgalom megszűntetése, az osztrákok kedvéért, hiba volt. Nem marad egyéb hátra, mint legelső sorban módot találni, annak visszaállítására.

A debreczeni református egyház.

A debreczeni ref. egyház napirenden levő ügyében az alábbi czikket vetjük, amit azzal a megjegyzéssel közlünk, hogy az ellenkező véleménynek köteles tisztelettel adunk helyet lapunk hasábjain: hogy így a kérdés kellő megvitatással tisztázassék.

Régi bajnak akart véget vetni az egyházkerület, midőn a múlt hónapban arra utasította a debreczeni ref. egyházat, hogy vesse magát alá a zsinati törvényeknek és szüntesse meg a mostani pusztlásra vezető felsőséget és felelőséget nem ismerő szabad gazdálkodási rendszert. Sokan vannak az egyháztagok között, a kik bizalmatlansággal fogadták ezt a határozatot s azzal gyanúsították a főgondnokot, a ki arra a javaslatot megtette, hogy kicsinyes bosszu vezérelte és az volt a czélja, hogy szétdarabolja a debreczeni nagyegyházat.

Azt hiszem nem kell sok szót vesztegetni erre a vádra, melynek egy helybeli lap olyan éles kifejezést adott. Ellenkezőleg hálával tartozunk azoknak, a kik e kérdést valahára felszínre hozták. Az pedig, hogy a főgondnok czélja az a rettegett részre osztás, tehát az önálló egyházmegyvé alakulás lenne, egyenesen tagadjuk. A főgondnok csak alternative nyilatkozott, de nem mon-

dotta és nem is mondhatta, hogy mit tart Debreczenre nézve kívánatosnak. Külömben is a doig nem a főgondnokon, hanem a debreczenieken fordul meg. Azután nem is személyekről van itt szó, hanem a debreczeni fényes egyház romlásáról.

Ez a romlás pedig kettős, anyagi és szellemi.

Az anyagi romlásban áll, hogy az egyház pénztára nem bírja már a reá nehezülő terheket. Nem tudja fizetni a hivatalnokokat, nem képes fedezni az egyház igazgatás költségeit, képtelen beszédni az adót. Az adó hátralék 100.000 koronán felül van. Az adósság melyet az egyház minden felsőbbeségi jóváhagyás nélkül a többi alapokból felvett, szinte elég tekintélyes és mind a kettő napról-napra nő.

Sokkal veszedelmesebb a helyzet szellemi téren. Lelkészeink jeles szóonokok, derék tudományos emberek, még költők is, de lágy pásztorok és — tisztelet a kivételnek — nagyon kényelmes uri emberek. Papi gondozásnak, bel missiónak nyoma sincs. Hát a szegényház, hát a szegény csapókeretek, hát a vallásos estélyek, urvasorához készülők? Jobb arról nem is szólni, azt végezzék el a tanítók!

De a tanítás sincsen teljesen rendben. A tanítókat ugyan a városi alaptól fizetik, de a város nélkül, pártérdekből és egyéb mellékes szempontokból választják és alkalmazzák. A tanító, ha csak tanít, még nem végezte el kötelességét. Meg követelik hogy alkalmilag kortes szolgálatokat is végezzék. A ki ezt nem teszi — meggyűlik a baja.

Hát még a sok iskolába nem férő gyermek? Azokról is sok szó esik, de annál kevesebb történik.

S mindezen bajoknak gyökere az, hogy egy pár elszánt uri ember intézi jőformán az egyház kormányzatát.

Kérdés, hogy lehetséges-e ezen az állapoton változtani? Felelet: lehetséges. De nem a hirhét és rettegett részekre osztás útján; nem akkor, ha Debreczen egyházmegyvé fog átalakulni.

Emnek most éppenséggel nincs itt az ideje.

Nekünk nem arra van szükségünk, hogy a mostani rendszer, a jelenlegi csekély ellenőrzés nélkül ezutánra is megmaradjon és a bajokat tovább növelve a mutatóköz romlást még vigasztalhatatlanabbá tegye. Már pedig önálló egyházmegyvé alakulás esetén éppen ez következne be. A mi bajainkat az meg nem orvosolja, ha a lelkészek egyikét esperes urnak hívják s valamelyik főbb presbitert egyházmegyei gondnoknak. A czim az igaz megváltozik, de a nyomorúság ugyan folyik tovább.

Nekünk nem arra van szükségünk, hogy a mostani rendszer más czég alatt tovább folytatódjék, hanem arra, hogy a debreczeni egyházmegye esperese, ez az erőles és törhetetlen jellemű férfi vegye kezébe egyházunk kormányát, gyakorolja törvény adta esperesi jogait, szerezen itt mindenben személyes tájékozódást, léptessen életbe hatékony ellenőrzést és kezdje meg az ugynevezett kanoika vizitációit. Hallgassa meg annak rendén a gyülekezet panaszát, ha van a lelkészek ellen.

Szorítsa őket rá a szolgálatra, melytől huzótoznak. S ha azt találná, hogy segítségére volna szükségük: a

törvényre hivatkozva, paranesolja meg a gyülekezetnek, hogy egyház községi káplánokat állítsanak. A tanítókat vegye pártfogás alá. Tiltsa meg a párt szolgálatokat, szüntesse meg a nagyszamu helyetteseket, szorítsa munkára a lassu iskolaszeket. Vizsgálja meg az egyházi ügy- és vagyonkezelést; alkalmatlan hivatalnokokat, felesleges állásokat, kötele-ségüket pontosan nem teljesítő vezetőket meg ne tőrjön.

A hívek többsége ugysis torkig van már a mostani állapotokkal. Bizonyosan segédkezet fog nyújtani az esperesnek, ha elszánt erélyét és részrehajthatlan pártatlanságát tapasztalja. Azt ne higgye senki, hogy egy ilyen feladatra az esperesnek, tehát egy embernek az ereje és ideje ki nem futja. Elég az, ha maga is akarja, elég, ha okosan megsokszorozva. Van itt Debreczenben a vidéken is elég egyházat szerető férfi, akiket az esperes maga mellé vehet, helyettesül rendelhet s velők iskolákat, lelkeszi hivatalokat, ügyes vagyonkezelést apróra megvizsgálthathat.

Igy biztosan meggyőzőulunk; ellenben a korai önállósítással, bármily szépen hangzik is, csak eltakarjuk a bajt.

Evangelista.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A főrendiház ülése.

Budapest, decz. 21.

Jó Gyulai Pál, a legapróbb kurucz maliceiozusán jegyezte meg az ülés megnyitása előtt:

— Tartok tőle, hogy csak azért hívtak össze bennünket, mert boldog-ujesztenődt akar kivánni nekünk is az elnök. Így volt a képviselőházban is.

A főrendiház mai ülése majdnem igazat adott jó Gyulai Pálnak. Mert nem volt ez érdemleges ülés, a mint-hogy érdemleges ülés, legalább olyan értelemben, mint a képviselőházban, a főrendek egyáltalában nem tartanak.

Provizírius jellegű, éppen csak a királyi szentesítésre váró, a képviselőházban már megvitatótt törvényjavaslatok voltak a mai ülés napirendjére kitűzve. Tehát még csak a b. u. é. k. kedvéért hivta össze az elnök erre a formális ülésre a főrendeket.

Tizenegy óraker nyitotta meg gróf Csáky Albin elnök az ülést.

Napirend előtt Császyka György emelt szót. Azt indítványozta, hogy a király-nak az idén a főrendiház elnöksége is gratuláljon újév napján.

A főrendek helyeselték ezt az előterjesztést.

Következik a napirend: az 1901. év első három hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő allami kiadásokról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Gróf Zichy Nándor: Magyarország államkiadásait túlságosan nagy-nak tartja. S ha már tetemes kiadásaink vannak, miért nem fordít nagyobb gondot a kátholikusok érdekeire.

Száll Kálmán röviden felel gróf Zichy Nándornak.

Az indennityi tárgyalásánál a képviselőházban már elmondta, milyen érvei vannak az ellenzék s különösképen a néppárt kifogásaira. Ezeket most csak rekapitulálhatja. Programom-

hoz — ugymond — hi maradtam mindig, 25-től 48-ig a magyarországi szabadelvi mozgalmak szellemében nevelkedtem. 67-nek tanulságait magamba szívtam, politikai irányzót hi maradtam mindig. Az államügytemünk összességének érdekeit tartottam mindig szem előtt, tisztán felekezeti alapra soha sem helyezkedtem. Minden hitvallást, csejűt, főrekvésit respektálok. Az voltam, aki vagyok, az vagyok, aki voltam és az leszek, aki voltam és vagyok. (Helyesítés.)

Wiassics Gyula kijelenti, hogy a kongresszus ügyét a kormány mindég előzetes engedéllyel kezelte. Zichy gróf rádjai általalanok.

Zichy Nándor gróf válaszóhi akar, de az elnök az érdemleges választ ellenzi, mire Zichy ingerülten leül. Az indemnitást elfogadták.

TÁVIRATOK.

A király adományai.

Budapest, decz. 21. (Saját tudósítónktól.) Ó Felsége a *Luveni* román kath. hitközségnek, új templom építésére 600 korona, a *stefurói* gör. szert. kat. hitközség temploma helyreállítására 200 korona, a *tótfalui* ev. ref. egyház-község leéggett temploma újjáépítésére 200 korona, a *merki* ev. ref. egyházközség, új templom építésére 200 korona segélyt adományozott.

A honvédelmi miniszter halálhíre.

Budapest, decz. 21. (Saját tudósítónktól.) Ma este a fővárosban hire terjedt, hogy *Fejérváry* honvédelmi miniszter *haladoklik*. A hir valótlannak bizonyult, mert a miniszter már jobban van, sőt pár nap mulva teljesen fölépül.

Öngyilkos orvos.

Arad, decz. 21. (Saját tudósítónktól.) *Vujsa* György ötvenéves jómódu aradi orvos, három gyermek atya, gyógyíthatlan betegsége miatt ma öngyilkossági szándékból fölbélte magát. Mire észrevették már halott volt.

Elfogott halottrabló.

Budapest, decz. 21. (Saját tudósítónktól.) *Kovács* Lajos baczkamadarasi lakos *Sándor* László főispán családi kriptáját tegnapelőtt éjjel feltörte és a halott újjáról N. L. 1898. feliratu arany jegygyűrűjét lehurta. A gyűrűt *Widder* Antal ékszerészhez vitte eladás végett, kinek azonban feltűnt a dolog s rögtön vallatóra fogta az eladót, aki előbb elszaladt, de mikor elcsípték, mindent bevallott.

Meggyilkolt házaspár.

Arad, decz. 21. (Saját tudósítónktól.) *Szelistye* aradmegyei község közelében levő tanják egyikén *meggyilkolva találtak ma reggel Tomiska* János földbirtokost és feleségét. A *meggyilkolt* házaspárt a tettesek kirabolták és a lakásból minden értékesebb dolgot elvittek.

Kaucziószedelő asszony.

— Szegény emberek pénze. —

(Saját tudósítónktól.)

Bu 'apost, decz. 21.

Nap-nap után hasábos híreket közölnek az újságok leleplezett kaucziószedelőkről, kifosztott szegény emberekről, mégis folyton szaporodik a száma azoknak, akik lépremennek. Csupa olyan ember nem akar okalni a mások kárán, akinek összes vagyona az a keservesen megtakarított néhány száz korona, amit aztán a elikkasztanak tőlük. Valóban itt van már az ideje annak, hogy az óvadék-ügyet törvényhozásilag rendezzék.

Tegnap is egy kipróbált nőszemély fölött ítélkezett a budapesti törvényszék, aki a már jól ismert terv szerint hálózta be a kauczióképes embereket.

A mult év végén a Teréz-körut 28. számú házban kocsmát nyitott özvegy *Bellágy* Györgyné született *Strasser* Lujza. A kocma azonban csak ürügy volt arra, hogy az állást kereső kauczióképes emberek hiszekenységét kizsákmányolja. Elsőben fel fogadta 800 korona óvadékkal *Grossmann* Józsefet üzletvezetőül. Ugyanilyen állásra *Fogel* Sámuel 600 korona óvadék letétele mellett alkalmazta. Ezeket kívül *Székely* Istvánt 300, *Anda* Györgyöt 600 korona óvadék mellett főpincézéül fogadta fel. Özvegy *Kiss* Rezsónét 300, *Kálar* Máriát 300, *Grünberger* Samunét 400, *Bakos* Józsefnét 600 korona óvadék mellett felirónoknak fogadta fel.

A fel fogadott alkalmazottak csakhamar átlátták a helyzetet s meggyőződtek arról, hogy *Bellágh* nének nem üzleti alkalmazott, hanem pénz kell. Csakhogy már késő volt. Egyszer egy szép napon *Bellágh* né meg szökött a hitelezők zaklatásai elől s üzletét odadobta konz gyanánt nekik. De ez is hiábavaló jóakarát volt tőle, mert a háztulajdonos házbörtartás fejében bezárta az üzletet.

A sikkasztások miatt tett feljelentésekre a budapesti rendőrség körözvénye alapján a bécsi rendőrség néhány hónap mulva letartóztatta *Bellágh* nént s hazaszállította Budapestre.

A törvényszék tegnap tárgyalta sikkasztási büntnyét *Eördögh* bíró elnöklete alatt. A tárgyaláson tizenkét panaszos jelent tegnap meg. Azoknak a száma is kitélt ugyanennyit, akik az idézés daczára nem jelentek meg. Kihallgatása folyamán *Bellágh* né azzal védekezett, hogy ő kölesönképpen vette át a kaucziókat s így azt szabadon fel is használhatta. — A megkarosítottak azonban tagadták ezt, mire a törvényszék *Gruber* dr. vádbeszéde után két évi börtönrre ítélte a *jeles* kocsmárosnét. Az elítélnek azon kérelmét, hogy a törvényszék helyezze szabadlábra, az ítélet jogerőre emelkedéséig, a bíróság teljesítette.

Főhadnagy és vendéglős.

— Saját tudósítónktól. —

Bécs, decz. 21.

Érdekes tárgyalás folyt le tegnap a bécsi Józsefvárosi járásbírósa előtt. Kölesönösen becsületértessel vádolták egymást *Thavonat* báró főhadnagy, *Fejérváry* báró honvédelmi miniszter unokaöccse és *Hartmann* Ferencz bécsi vendéglős, a budapesti Continental szálloda egykori bérője.

Október 24-én történt, hogy *Thavonat* báró, a ki akkor ténylegesen szolgált, *Hartmann* vendéglőjében laza-zatot rendelt. A hal nem ízlett a bárónak s azzal küldte vissza, hogy élvezhetetlen. A báró aztán nem is akarta kifizetni a hal árát, miután azonban az ételhoró ragaszkodott azon állításához, hogy a laza-zot nem volt romlott, *Thavonat* írott s eközben e szavakkal fordult *Hartmann* vendéglőshöz:

— Ez igazán szégyen és gyalázat! Ilyen balekfogás csak egy bécsi vendéglőben eshetik meg az emberrel. Disznóság! Maga disznó!

— De bizony maga a disznó! kiabált a vendéglős.

Mire *Thavonat* báró felkapta az irományos táskáját és addig ütötte *Hartmann* arczába, hogy az összeesett. A személyzet erre meg akarta rohanni a főhadnagyot, aki azonban gyorsan revolvert rántott elő s a támadóknak szegerte, mire azok visszahúzódtak.

Tanuja volt a botránynak *Hirsch* budapesti kereskedő, aki rendőrrét küldött. Időközben a báró odaadta a vendéglősnek a névjegyet.

— Hogy megtudja, kitől kapta a pofont — mondotta.

— Nem én, ön kapta a pofont, palástolta a vendéglős.

Erre a báró ismét arezul ütötte a vendéglöst, mialatt a másik kezével revolvert szegzett mellének, hogy az vissza ne ülhesse. A rendőr közbelépése aztán véget vetett a dulakodásnak.

A vendéglős följelentette *Thavonat* bárót s följelentésében azt mondja, hogy a kapott ütések következtében beteges és ideges rángások vannak az arczában. *Thavonat* báró is följelentette a vendéglöst becsületértés czimén.

A mai tárgyaláson a bíróság *Thavonat* bárót 2000 korona, *Hartmann* vendéglöst 20 korona pénzbüntetésre ítélte. A hadügyminisztérium szintén megindította a vizsgálatot s egyelőre rendeletet adott a katonatiszteknek, hogy bojkottálják a *Hartmann*-féle vendéglöst.

Kőbor cigányok garázdálkodása.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, decz. 21.

Amikor időnként a megyében fel felbukkan egy cigánykaraván, az azt jelenti, hogy a rendőrség és esendőrségnek megint meggyűlik a baja. Akár merre haladnak el *Fáraó* sötét ivadéka, utjokat kisebb-nagyobb lopások, betörések és egyéb rendőri krónikákba való dolgok jelzik. Most ismét több oldalról értesítenek bennünket kőbor cigányok garázdálkodásáról.

Megtámadott rendőrök.

Tegnap, mint röviden jeleztük már a hadházi-uton haladó cigánykaraván tagjai között *Poresin* Ambrus és *Kocsák* István lovasrendőrök felismertek két lólopással gyanúsított cigányt, *Rostás* Demetert és *Rostás* Ferenczet. Mig a két gyanus embert elfogták és megkötözték, a karaván többi tagjai formális támadást intéztek a lovasrendőrök ellen. Szerencse, hogy a karavánban csak három férfi volt, a többiek, számszerint huszonegyen asszonyok és gyermekek voltak, mert különben megjárhatta volna a két megtámadott rendőr. Így azonban hamarosan leszerelték a lázadó cigányokat, s behozták az egész pereputyot a rendőrséghez. Ott csinálnak most naphosszat iszonyu lármát, sívást, mig lakást nem változtatnak, tudniillik át nem huzozkodnak az ügyészség börtönébe.

A lopott ló

Tegnap este ugyancsak *Poresin* Ambrus és *Kocsák* Demeter lovasrendőrök elfogták azt az embert, akivel *Rostás*ék a lopott lovukat elcsorították. Az atyafit, kire ilyenformán az orgazdaság vádja nehezedik, a lopott lovával együtt bekisérték a rendőrség bünygi osztályára.

A hajdu-dorogi betörés.

A h.-dorogi esendőrőrs tegnap beérkezett eseményjelentésében tudaja az itteni szárnyparancsnoksággal, hogy az őrjárat egy cigánykaravánnak öt tagját elfogta, mert rájuk bizonyosodott, hogy egy H.-Dorogon ezelőtt pár nappal történt betörést ők követték el.

Az őrjárat ugyanis az elfogott cigányok szekerein ötvenégy kiló tisztá új lúdtollat talált. Mivel a cigányok az értékes homli eredetű igazolói nem tudták, a esendőrök kiderítették, hogy *Pap* Józsefnél pár nappal ezelőtt betörők jártak a lakásán s nagymennyiségű lúdtollat elloptak. A cigányoknál talált lúdtollban sajátjára ismert, mire a esendőrök a cigányokat, névszerint *Korács* Sándor, *Kovács* József bricsfalusi, *Lakatos Mihály*, *Lakatos* Ficzky szamos-kőrödi és *Lakatos* Ádám személyében a lopott tollal együtt minden tagadásuk daczára átadták a hajdu-nánási kir. járásbíró-ságnak.

Tolvaj evésék.

Izsák Antal hajdu-dorogi kereskedő boltjába fehéreműt vásárolni ment be néhány cigányasszony. A kereskedő ismerte már a maga evőit, s figyelemmel kísérte az alkudozó cigányasszonyok minden mozdulát. Csakugyan, mikor vége lett a vásárnak, s a barna hölgyek kifelő igyekeztek a boltból, az egyik egy vég satint, mintegy 29 kor. értékben elloptott, a kereskedő észrevette, utána szaladt, és az öt menyecskét az utozán lefűelve, a vég satint visszavette, a tolvajokat pedig a esendőrök vették partfogásukba.

Gyermekrabló sasok.

(Saját tudósítónktól.)

— decz. 21.

Polhorán, az északi Kárpátok között *Davidovics* Mihály né galnyt szedett az erdőn s *Iván* nevű pólyas gyermekét az erdő egy napos tisztásán hagyta. Mire visszatért, a pólyának csak véres rongyait találták meg. Az asszony sirva kereste gyermeke gyilkosainak nyomát. Azt hitte eleinte, hogy farkasok tépték szétjél. E közben két sas szállott le a fenyves erdő feletti szikláról s az egyik lecsapott a tisztásra és az ott maradt véres rongyokat felkapván a földről, visszazállott fészkére.

Az asszony erre hazafutott s kétségbeesett jajgatással fel ármázta az egész falut. Férfiak, legények pisztolyal, baltával fel-fegyverkezve, megrohanták a sas-fészket s az egyik sást megsebesítették, de elfogni nem bírták. A másik elmenekült.

A jégtől, hótól borított sziklák között a sasfészek körül megtalálták az elrabolt gyermek csontjait és a fejét.

Hulla az országuton.

Titokzatos rablógyilkosság.

(Saját tudósítónktól.)

Debreczen, decz. 21.

Vakmerő rablógyilkosság történt tegnapelőtt Csákány községben. Virmer Lipót bécsiújhegyi marbakereskedő hétfőn este érkezett Csákányba, hogy az ottani uradalomban ökröket vásároljon. Megérkezésekor egy ottani vendéglőbe szállt, honnan nem sokára elment Némái Gyula tisztartóhoz, kitől este 9 óra tájban tért vissza Récsa és Molnár gazdtalicskékkel a vendéglőbe.

Ejféltájban távozott el a kétgazdatiszt, kiket Virmer kikísért az utcára s a vendéglőtől pár száz lépésnyire távolra velük ment. Virmer ekkor elbuzosított a gazdatisztoktól s visszafutott.

A vendéglős, a ki az üzletét már be akarta zárni, várt egy darabig vendégre, de mivel ez nem tért vissza, azon hiszében, hogy Virmer a gazdatisztokkal eltávozott valahova, bezárta az üzletet. Másnap reggel a vendéglős arról értesült a cselédjétől, hogy Virmer, kinek a podgyása ott volt a szobában, *éjjel haza sem jött*. Reggel 8 óra tájban Némái tisztartó akarta fölkeresni Virmert, de a vendéglőtől értesült, hogy nincs a szobájában.

A közben, hogy a tisztartó és vendéglős beszélgettek, egy ember azzal a hírrel jött a vendéglőbe, hogy a községben kívül *egy úri ruhás embert agyonverve találtak*. A tisztartó és a vendéglős azonnal kimentek oda, ahol az agyonvert ember fektült s a meggyilkoltban Virmerre ismertek, akinek a fején több baltaécsapás nyoma volt látható, órája és pénztárcája, valamint az ujján volt értékes gyűrűk hiányoztak. Az esetről azonnal értesítették a csendőrséget, mely a nyomozást megindította, de gyilkosoknak eddig semmi nyoma.

Kirabolt községi pénztár.

Hurokra került betörő.

(Saját tudósítónktól.)

Debreczen, decz. 21.

Szent-Kereszt líptőmegei község pénztárát — mint levelezünk írja — múlt vasárnap éjjel kirabolták. Droppa András községi bíró hétfőn reggel észrevette, hogy lakásának egyik oldalszobájában, mely hivatalos helyiséggül szolgált, tárva-nyitva van s amikor azt jobban megvizsgálta, látta, hogy ott betörők jártak. A község pénztáradájára összetörve üresen hevert a szoba egyik zugában.

A bíró összehívta a község előjáróságát s valamennyien testületileg siettek jelentést tenni a főszolgabírónak és a csendőrségnek.

A csendőrség első sorban az éjjeli őrt hallgatta ki, aki elmondta, hogy éjjel előtt az utcán találkozott Mihálik Péter líptó-hibbeli illetőségű napszámmossal, aki mikor a csendőrség megvasalta, megvallotta tettét. A bíró állítás szerint épen 600 korona volt a pénztárban, míg a betörőnél csupán 400 koronát találtak s azt állította, hogy a pénztárban nem is volt több pénz.

Az ellopott pénzen kívül találtak Miháliknál még sok egyéb tárgyat is, melyeket a bíró magának vallott. A betörőt átadták a bíróságnak.

UJDONSÁGOK.

* A püspökladányi telepítés. A püspökladányi közalapítványi uradalom telepítési ezlokra való megszerzésének ügye, amiről a minap vezérezekken foglalkoztunk, közeledik a megvalósuláshoz. A földmivélsügyi miniszter által a leltár felvételére kiküldött hármas bizottság, mint értesülünk, már befejezte munkálatait s megtevette jelentéseit a vételár megállapítására nézve. Ha a vásárlás megtörténik, a földmivélsügyi kormány a püspökladányi uradalom jelenlegi igazgatóját Wenezelly Mihályt miniszteri táncososi ranggal a mezőhegyesi állami uradalom jószágkormányzójává nevezi ki.

* A szegényházi karácsonya. Rencsik Lajos tanácsnok beadványt nyújtott be a tanácshoz, melyben 60 korona kiutalását kéri, hogy a szegényház lakóit a karácsonyi szent ünnepek alkalmával megvendégeljék. A tanács, tekintve a nemes célt, előreláthatólag kedvezően fogja elintézni a beadványt, — a szegények nagy örömeire.

* Szánelelő adóprés. A m. kir. pénzügyminiszter érdekes rendeletet adott ki. A humanus rendelet arról szól hogy karácsony hetében az összes adóbehajtási eljáráásokat szüntessék be. E rendelet folytán a debreczeni pénzügyigazgatóság mindazon helyekről, melyekre a közgazdatiszt bizottság a felelősséget kimentette és ennek folytán az adó behajtására állami végrehajtókat küldött ki, a kiküldöttöket sürgönyileg hívta vissza. Újév utánig a hivatalos eljárás szerint pihenni fog, örömeire az adófizető illetőleg adót nem fizető honpolgároknak.

* Imaház felszentelés. A debreczeni görög katolikusok új imaházát deczember 23-án délelőtt fogják ünnepélyesen felszentelni. Az egyházi funkciókat Varga László h.-bőszörmenyi, Ujhelyi Andor h.-dorogi és Papp János debreczeni lelkészek fogják végezni. A görög katolikus egyháztanács már nagyban készül a szép egyházi ünnepélyre, melylyel a debreczeni hívek régi vágya megjeljesedése.

* A javithatatlanság. Ismert alakja, ugyszólván törzsrendége Jóvér Sámuel és hitestársa a debreczeni rendőrség börtönének, de a jó vér Jóvér szerint nem tagadja meg magát, és nem fogtak rajta a komoly ítelmek. Legutjában, mivel itt már nagyon is ismerik, vidékre rándult ki vendégszerepelni. Balmazújvárosba tette át működési terét, de ott is rajtavesztett. Fereneczy Józsefnek a Kereszt falát ásta ki Kovács Juliánmal együtt, és a tyukdólból hat darab tyukot kiloptak, miket azután az asszony jó olcsón, négy korona nyolcvan fillérral Kerekes Bálintnak adott el. A csendőrség azonban hamarosan elfogta Jóvért és Kovács Juliánmat, a tyukokat elkobozta és az esetről jelentést tett a kir. ügyészségnek. Jellemző a kistársaságra, hogy Kerekes Bálintot nem kellett elfogni, — mert most is az ügyészség börtönében ül.

* Állattulajdonosok figyelmébe. A földmivélségi miniszter tudatja az állattenyésztő és állattartó gazdákkal, hogy Románia a hatósági bizonylatokkal egészségeseknek deklarált juhok és szarvasmarhák bevitelét és legeltetését megengedte. Egyben még egy leirat érkezett, melyben a miniszter tudatja, miszerint az osztrák belügyminiszter Magyarország több dunániumeni, dunántúli és Horvátországi megyéjéből eltöltötte az Ausztriába való sertés bevitelt, a sertésveszes helyeken való járványserü elterjedése miatt.

* Harozias feleség. Bögözi Gáborné tegnap este valami esekélyesen összekülbömbözött a férjével, a ki e fölött bújába beült egy kosarmába és meglehetősen sokat szedett be a jóból. Később Bögözi úram meglehetősen illuminált állapotban került

haza szeretett oldalbordájához, ami a harozias feleséget annyira felbőszítette, hogy a kezügyébe akadt manguróló fával úgy elpáholta az urát, hogy szegénynek a feje is folytonosságg hiányba jutott. A harozias némbér ellen jelentést tett a férje a rendőrségnél.

* Az ablakosok mecenása. Nagy pártfogója lehet az ablakos tótoknak Szabó István debreczeni eselédember. A múlt éjjel a jeles férfi azzal mulattatta magát, hogy a *Késses-utczán* egymásután tördelte be az ablakokat. Ezt a kedvtelését még akkor is nagy élvezettel űzte, mikor a rendőrök rajtaesíték tilos munkáján. Bekísérték az atyafit a bünyügyi osztályhoz, ahol az inspekciós tisztviselőnek röviden csak emyvit mondott:

— Hadd éljenek instálom a szegény ablakosok is.

Az ablakosok lelkes pártfogóját hűvösre tették, hogy lángoló lelkésedése kissé lehűljön.

* Véres verekedés. Két legény nem fér el egy esárdában, hát három hogy férhetne el. Három mulattak együtt Bérés László, Bérés Miklós és Pap György. A mulatság vége az lett, hogy a Bérés testvérek összekülbömböztek Pap Györggyel és az argumentálás során úgy vágták fejbe egy szódavizes üveggel, hogy az menten beszakadt és elöntötte a vér. Az orvosi lálelet szerint Papp György sebe 8 napon túl gyógyulván be, sértett a Bérés testvéreket súlyos testi értés ezimen panaszolta be az illetékes hatóságknál.

* A virtuskodás áldozata. Hajdudorogi levelezőnk írja: Nagy virtuskodásnak esett áldozatul Fazekas Miklós 20 éves fiatal ember a Harsányi Károly tanóján. Folyt a munka szaporán, vig beszélgetések között, amikor minden előzmény nélkül arra kapott kedvet az erejében elbizakodott, különben jól megtermett legény, hogy 6 egy zsák buzát minden segítség nélkül fölvesz és bevisz a magtárba. Sikerült is neki a merész vállalat, de a nagy virtuskodás árát életével fizette, mert pár perc múlva derékfájásról kezdett panaszkodni, le is fektült és rövid 6 napi szenvedés után meghalt.

* A teffa románca. Fázott egy szegény asszony, s azt mondta két kicsi lányának: Kis gyermekeim, menjetek ki a temetőbe, szedjétek egy kis száraz fát, hogy ne fázzon a mama, hogy legyen minél megmelongetni munkában meggémberedett tagjait. A két kis lány elment. Szedték, szedték a száraz fát, s hazavittek még egy kidőlt, elkorhadt fejt is. Lelkiismeretüket nem háborgatta, hogy kegyeletlenként, hogy a halottól rabolják el az utolsó, ami még összeköti a földi léttel. Hazavittek, jó lesz vele befűteni. De meglátták az irigy emberek, kik nagy képpel, kevés szízzel tömjéneznek a kegyelet oltárán, s föl-jenítették a kis lányokat. Szepegre állottak tegnap a szigorú rendőr bácsi előtt — s ott volt a komor szobában a bünyjel, a nagy korhad, fekete fejfa, melyen már az írás se látszik. Lehet, hogy az apró tolvajokat megbüntetik, de hát nem tehetnek róla, hisz fázott a mamájuk nagyon, didergett a munkában meggörnyedt, szegény asszony...

x Kugler friss töltésű kapható László Albert könyvkereskedésben.

x A Dreher sörcsarnok átermében vilas reggeli mindennap dus választék mellett, estéknél a legváltozatosabb étlap a legkülönfélébb vadak és egyéb más különlegességekből. Holnap este pedig katonazene szabad bemennel. Kitűnő italok, — figyelmes kiszolgálás.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Az áruló cipő. Október 27-én Szerveczky Ferenc lakásába alkalussal betörték és onnan 320 korona értékű ékszereket loptak el. Pár nap mulva ugyanilyen betörést történt Reich Jakabnál, akinek lakásából 300 korona értékű férfiruhát loptak el. A rendőrség ugyanakkor általános razziat tartott és a Neuberger-féle kosarmában elfogta az együtt kártyázó Aron Endrét és Gregus Andrást. Ez utóbírói csakhamar kiderült, hogy a főváros területéről már ki volt tiltva és mégis visszatért. Aronnál csak annyit vettek észre, hogy a cipője szörnyen szorítja a lábát. A rendőrök előzékeny udvariassággal lehúzták a cipőjét és abban több rendbeli átkulcsot találtak. Mivelhogy a két fiatalember arcára az a zálogházi tulajdonos, akinek Szerveczky ékszerait elzalogosították, nagyon jól emlékezett, ez alapon a két betöréses lopás vádjá a két jóbarát ellen irányult.

Tegnap tárgyalták ügyüket Cserke dr. bíró elnöklése mellett. Először Aron hallgatták ki.

— Ártatlan vagyok, — ugymond — én mindent este a kosarmában vacsoráztam és semmiféle betörésben részt nem vettem.

— De tanuk igazolják, hogy maga zálogosította el az órát.

Én pedig tanukkal igazolom, hogy a betörés estéjén együtt vacsoráztam velük.

— Csakhogy a maga tanuit nem lehetett feltalálni.

Mózes dr. védő: Csodálatos, hogy a rendőrség a mentő tanukat sohasem találja meg, a terhelő tanukat mindig (Derültség.)

Következett a Gregus András kihallgatása.

— Én is ártatlan vagyok, — mondja — nem is tudom, hogy miképpen jutottam gyanuba.

— Azért mert maga már eléfélé miatt többször el volt ítélve, aztán együtt cimboráskodott Aronnal, a kinek a cipőjében átkulcsokat találtak és mert magát is látták a Szerveczky és a Reich lakása körül járkodni.

Aron lopás büntette miatt hét hónapi börtönrre, Gregus pedig lopás büntette és rendőri kihágás miatt két évi fegyházra ítélte.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdasági munkás és cselédpénztár.

Egy nagyon megszívlelendő és a közönség figyelmébe joggal és méltán ajánlható leirat érkezett városunk közönségéhez a földmivélségi miniszteről, a most létesített gazdasági munkás- és cseléd-segélypénztár ügyében. A miniszter megleghangú leiratában felhívja a gazdaközönség figyelmét a fentebbi intézményre, melynek bevezetése lehetővé teszi azt, hogy a szegény munkás és cseléd betegsége esetén is tisztességesen megtudjon élni és hogy az elhalt munkás özvegye és árva ne legyenek kénytelenek gyámolójuk elhaltával koldusbotot venni kezükbe. A gazdasági munkás és cseléd-segélypénztárt az állam évi százezer koronával támogatja. A segélypénztár biztosítás szerűen bínik el tagjaival. Alapító tagok lehetnek mindazok, kik egyszer s mindenkorra legalább 50 korona készpénzt befizetnek az egylet pénztárába. A beíratási díj 4 korona és a beírandó munkások és cselédek egészségi állapotuk és a biztosított összeg nagyságához képest két csoportra vannak felosztva, évi 10 korona 40 fillér és évi 5 korona 72 fillérral. Ebből azután baleset esetén a munkás, haláloset esetén az elhunyt családja évi 100—400 korona segélyben részesül, kisebb, illetve 60 napon belül terjedő munkaképtelenség esetén napi 1 korona, hosszabb betegség esetén napi 10 korona támogatást kap az egylet tagja. Most a gazdákban a sor, hogy megmutassák, miszerint tudnak humanusan gondolkodni és érezni és ennek megfelelően eszelékedni is.

